

"Just riigi- ja erasektori koostöö, õlg-õla tunnetus ning isiklik läbikäimine võimaldas meil viis aastat tagasi kiiresti Eestit kaitsma hakata. See sõjas, kübersõjas, sündinud liitlassuhe tegi Eesti maailmakaardil veelgi nähtavamaks," rääkis president Toomas Hendrik Ilves, avades täna Riigi Infosüsteemi Ameti korraldatud konverentsi "Kas e-riik või e-sõltuvus?".

Ta meenutas, et interneti kiirema leviku alguseks – umbes 15 aastat tagasi – oli Eesti oma valikutes õnneks juba vaba, meid aitas valikute tegemisel arusaamine, et okupatsioonist tingitud mahajäämused on võimalik ületada eeskätt innovatiivselt tegutsedes ning et Eesti jaoks pole infotehnoloogia mitte võimalus, vaid hädavajadus.

"Täna on meie hulgas mõistagi ka küünikuid, kes meie küberlugu oskuslikult pununud müüdiks või riiklikuks propagandaks peavad; kes tugevuste asemel ainult nõrkusi rõhutavad ja meid ennast – mulle tundub, ikka veel visalt eksisteerivale orjamentaliteedile omaselt – teistega kõrvutades alati alaväärsena näha soovivad," tõdes president Ilves. "Neile soovitan ma maailmas – ja alustada võiks Euroopast – avara pilguga ringi käia ja Eesti e-elulaadi eemalt hinnata. Hinnata ja püüda mõista, miks enamikule eurooplastest on näiteks digiretsept ulme valdkonda kuuluv avalik teenus. See on lihtne ja praktiline näide, mida olen kogunud oma töös Euroopa Komisjoni e-tervise töögrupi esimehena."

Eestis oleme kõik sõltuvad riiklikest ja erasektori e-teenustest, olgu selleks e-maksuamet, e-kool või internetipangandus, seda sõltuvust tuleb maksimaalselt ära kasutada ning kus võimalik ja mõistlik, ka süvendada, rõhutas president Ilves. Ta kinnitas, et osaliselt tänu Eesti kõrgele internetiseeritusele oleme korrupsioonivabam ja läbipaistvama avaliku haldusega riik kui enamik meie saatusekaaslasid Euroopas, sest piltlikult öeldes seetõttu, et arvutile ei saa anda altkäemaksu.

"Nii nagu vajab toimivat IT-komponenti mistahes tänapäevane suurettevõtte, vajab seda ka tänapäevane riik. Riigi kriitilise informatsiooni taristu vastupidavus sõltub aga suurel määral erasektori suutlikkusest end kaitsta. Ja kui ettevõtte pakub ühiskonnale mõnd elutähtsat teenust, siis on ta kohustatud tagama ka selle kestmise olukorras, mil seda rünnatakse," rääkis president Ilves.

"Eestis pole – ülekantud tähenduses – "tulemüürid" avaliku- ja erasektori vahel sedavõrd ületamatud kui suuremates riikides, kuid harjumus koostöö asemel autonoomsust rõhutada pole

võõras ka meil. Eeskujulik näide riigi- ja erahuvide põimumisest on Küberkaitseliit, mis riigikaitseliste ülesannete kõrval edendab inimestevahelist läbikäimist, erialast harimist ja teadlikkuse tõstmist," tunnustas Eesti riigipea.

Ta nimetas positiivseks ka erasektori sisest koostööd. Nii alustasid meie pangad juba kümme aastat tagasi omavahelist küberintsidentide infovahetust, adudes et ühe panga haavatavus polnud teise panga eelis.

"Ühelgi Eesti ettevõttel ei teki olulist konkurentsieelist, kui ta mõnest teisest Eesti ettevõttest turvalisem on. Kõikidel Eesti firmadel tekib aga konkurentsieelis, kui nad maailma firmadest turvalisemad on. Ning riik, mis suudab tagada eduka küberkaitse ja infoühiskonna kuvandi püsimise, aitab meie IT-teenuste ekspordile omakorda kaasa," kõneles Eesti riigipea.

Tema sõnul kätkeb Riigi Infosüsteemi Ameti korraldatud konverentsi teema "Kas e-riik või e-sõltuvus?" endas paradoksi, sest e-elulaad hõlmab ka teatavat ja aktsepteeritud sõltuvust.

"Nii kaua, kui me oma sõltuvuse määrast ja võimalikest ohtudest teadlikud oleme, küberhügieeni hoiame ja end viiruste vastu vaktsineerime, ei ole e-sõltuvus iseenesest kuidagi probleemiks. Inimkond on iga tehnoloogilise uuenduse puhul tajunud uusi seni tundmata ohtusid. See on loomulik – just teadmised uuendustest võimaldavad riske ohjata ning ennetada," kõneles Eesti riigipea.

Presidendi kõne loe [siit](#) .

Vabariigi Presidendi Kantselei
avalike suhete osakond
tel 631 6229